

Science & Technology Resource Centre's initiative to support local administration

in

prevention and control of COVID-19 pandemic through
Information, Education & Behavioural Change Communication (IE-BCC)
Campaigns

A Brief Report

Science & Technology Resource Centre (STRC)
Gondwana University, Gadchiroli

Background:

Whilst the rest of Maharashtra, especially the western region is facing the brunt of Covid-19 pandemic with escalating numbers of infected cases and unfortunate deaths of hundreds of people, Gadchiroli so far is one of few such districts where the impact is less and falls in the comparatively low risk zone. Its remoteness, lack of connectivity and low migration rate are perhaps a blessing in disguise.

Local public has positively responded to their lockdown guidelines and restrictions imposed by the state and central govt. with the threat of the out-break looming large in Nagpur as well as bordering the districts of Telangana, the local administration has marshalled all its resources in ensuring that the govt. guidelines on social distancing and lockdown rules are appropriately imposed the district health department is well equipped and on alert to combat a possible spread in the district.

Rationale:

Considering the scope of STRC's role, being positioned as a techno-social centre, and as a support to the district administration, STRC thought of bringing in the Information, Education and Behavioral Change Communication (IE-BCC) mode to play a crucial role in creating awareness on preventive and precautionary measures to lower the risk of the spread of the COVID-19. IE-BCC is also considered as the most effective tool for generating awareness remotely through various approaches and methodologies without physical contact or encouraging a gathering of people.

It is worthwhile to mention here that, people in most parts of the country including Gadchiroli still not been able to understand the gravity of the situation and significance of lockdown or physical distancing evident from their social behaviour.

Post the lockdown 2.0, selective economic activities have been allowed in some areas across the country including Gadchiroli, where COVID-19 spread is in control to encourage economic activity.

To inculcate the social distancing behaviour, it is now utmost important to trigger Behaviour Change Communication (BCC) through IEC to help people realize the advantages of social distancing to disrupt and break the virus chain.

This campaign is aimed at bringing long-term behavioural changes among communities to adopt minimal social interaction and personal hygiene as a way of life much beyond this pandemic.

Campaign Tools:***Key messages:***

IEC materials to spread awareness on various prevention and control measures of Covid-19
See hard copies of banners and flyers for key messages & audio script.

IEC Materials:

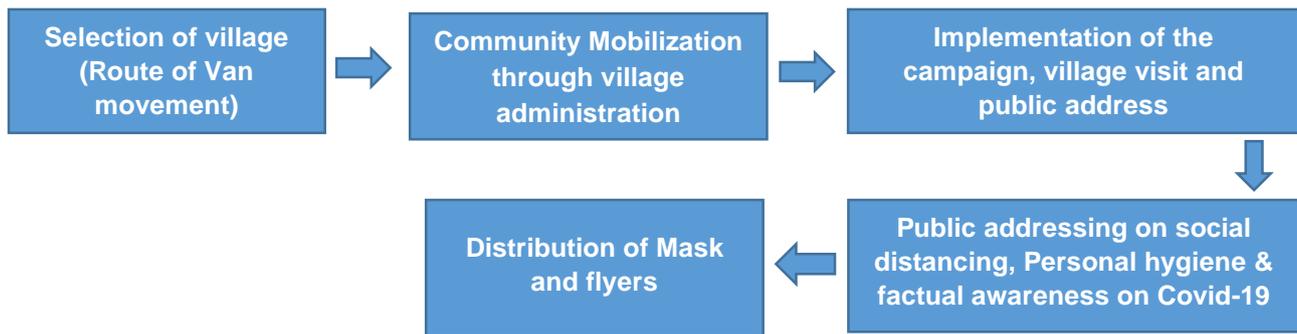
IEC material is gathered and bought from Government official sites into a local Marathi language. Junior Scientific Officer for IT & community support design and developed printed information, Education and Communication materials for distribution amongst community' members at the campaign sites in the various villages. A total of brochures, banners, and flyers were procured, printed and distributed to various villages. Mobile Demonstration Unit (MDU) specially modified using banner for this campaign.

Public Address System:

Public address system was used reach of information to members of the community who would not be able to have the opportunity to reach the campaign sites. This method of campaign was successful as it is hoped that several were reached. STRC take help of University Professor Arekar for the script development and audio clip purpose.

Campaign Process:

The campaign was conducted in the process outlined below;

STRC took up these support services in this fight through following activities;

a) Information, Education & Behavioural Change Communication Campaigns (IE-BCC):

Mobile Demonstration Unit (MDU) of STRC was pressed into action to spread awareness, educate and bring in necessary behavioural change among local communities to prevent the spread of COVID-19 pandemic through various IE-BCC campaigns.

STRC used public address system, audio-visual aids, IEC materials and standard *protocols* (of *W.H.O.*, *I.C.M.R.*, *Ministry of AYUSH*, etc.) in form of banners, posters and slogans on prevention and control of this fast spreading virus. Through these initiatives so far, STRC has covered 35 villages in four talukas of Gadchiroli to aware and educate people on social distancing, personal hygiene & the importance of using facial masks. Overall personal hygiene along with proper nutrition to boost immunity, as the way of life, and not just restricted to the current pandemic threat.

b) Production and Distribution of Facial Mask:

In association with MAVIM Gadchiroli, STRC engaged Women-SHG members for production of facial masks which were distributed among communities during the campaign. The idea is to bring a long-term behavioural change by educating the rural masses on the importance of using facial masks beyond the period of this pandemic.

c) Distribution of Sanitizer:

STRC has temporarily postponed this activity owing to logistical constraints.

Campaign Output:

- **Geography-Total Village and Talukas Covered:**
35 villages in 04 talukas covered till date
- **Community Coverage and Distance Travelled:**
Approximately 600 kms of geography with over 20,000 inhabitants addressed so far
- **Distribution of Facial Mask:**
Limited distribution has been planned in consultation with local administration/ village panchayats, and so far about 200 masks have been distributed.
- **Distribution of Hand Sanitizer:**
Limited distribution has been planned in consultation with local administration/ village panchayats. Currently postponed owing to logistical constraints.

Annexure:

- List of villages
- List of poster & banners
- Script of Address
- Flyers
- Photographs of the Campaign

Annexure 1
(List of villages)

Date of Campaign	List of villages	Person Involved
18/06/2020	Nimgaon, Michgaon, Gujanwadi, Visapur, Navegaon	Mr. Bhogeshwar Chirwatkar Mr. Gandharv Pilare Ms. Kajal Khevale Mr. Amir Sheikh
19/06/2020	Kotagal, Indala, Kaneri, Pardi, Mudza, Murkhala, Churmura, Kitali, Wadadha, Bodadha, Katali, Sakhra	Mr. Gandharv Pilare Ms. Kajal Khevale Mr. Amir Sheikh
20/06/2020	Bodhali, Mendha, Ranmul, Chandala	MS. Priyanka Durge Ms. Madhuri Lonare Mr. Amir Sheikh
22/06/2020	Wakadi, Shivni, Yeoli, Dongargaon, Gadchiroli city	Mr. Niranjana Toradmal Mr. Mahendra Mashakhtri
24/06/2020	Amirza, Gogaon	Ms. Kajal Khevale Mr. Amir Sheikh
25/06/2020	Moushikhamb, Deloda, Maregaon	Mr. Bhogeshwar Chirwatkar Mr. Sarang Punyapreddiwar Mr. Amir Sheikh
26/06/2020	Navegaon, Talodhi, Tambashi Kurud	Mr. Niranjana Toradmal Mr. Amir Sheikh

Annexure 2
(List of poster & banners)

लक्षणणे

कोरोना खोकला
उच्च ताप
घसा खवखवणे
घाम घेण्यात अडचण

हा आजार कसा पसरतो

खोकला किंवा शिकण्याद्वारे
वैयक्तिक संपर्क
दूषित वस्तू
जनसंमेलन

कोरोना आजार प्रतिबंध

घरी राहा
फेस मास्क लावा
घरांघार हात धुवा
सामाजिक अंतर ठेवा
उपचार करा

विज्ञान व तंत्रज्ञान संसाधन केंद्र
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

#coronavirus #combatcovid19

World Health Organization
Regional Office for South-East Asia

IT'S
**CORONA
VIRUS**

#COVID-19 विरुद्ध लढा जिंकण्यासाठी

इतरांची काळजी घ्या
स्वतःची काळजी घ्या
त्यांची काळजी घ्या ज्यांना आपली काळजी आहे

follow the links to take care: www.who.int/COVID-19 | www.who.int/southeastasia

इतरांची काळजी घ्या
कारण

आपण सर्वे यात एकत्र आहोत.
आज अरुण एखाद्याला कधी मरत कळू शकता ?

unicef for every child

आपले फेस मास्क
इतरांना वापरायला देऊ नका

UNICEF/UN0310103/ASAD

Annexure 3
(Script of Address)

बंधू, भगिनीनो / माय—बापहो,

लक्षात घ्या अजून धोका टळला नाही कोरोना हरला नाही पण आपणास जिंकायचे आहे.

शत्रू अदृश्य स्वरूपात आजू बाजूलाच लपून आहे. उपायासाठी शास्त्र अजून अविरत आहे पण सध्या सावधानता हेच आपले शस्त्र आहे. म्हणून सावध राहा, सुरक्षित राहा, अत्यावश्यक कामाशिवाय घराबाहेर पडू नका, कुणाशीही हस्तांदोलन करू नका, गळाभेट करू नका.

बाहेर पडतांना हाताला सॅनीटायझर लावा. नाक—तोंडावर रूमाल, दुप्पटा, ओढणी बांधा, मास्क लावा. वस्तू घेण्यासाठी बाजारात गजबजलेल्या ठिकाणी परस्परात ३ फुटापेक्षा अधिक अंतर ठेऊन उभे राहा मास्क लावलेल्या विक्रेत्याकडूनच मालांची खरेदी करा.

वारंवार हात साबणाने स्वच्छ धुवा, नाक, तोंड व डोळ्यांना सतत हात लावू नका, अनावश्यक वस्तूंना हात लावू नका.

कोरोना विषाणू कोणत्याही वस्तूवर राहू शकतो.

शासनाने दिलेल्या सर्व निर्देशांचे पालन करा स्वतःला वाचवा, कुटुंबाला वाचवा.

स्वतःच स्वतःचे रक्षक व्हा! तुम्हाला ताप, खोकला व श्वास घेण्यास त्रास होत असेल तर शासकीय रूग्णालयात तपासणी करा.

तुमच्या पोरा-बाळांवर, नातेवाईकांवर उपकार करा. तुमचे उत्तम वर्तन हेच तुम्हाला आणि इतरांना जिवंत ठेवतील.

मेहरबानी करून घरातून अनावश्यक कामासाठी बाहेर पडू नका. शारीरिक अंतर ठेवा, काळजी घ्या.

नहीतर स्वतःच्या आणि इतरांच्याही आयुष्याचे वाटोळे करून बसाल, “नका करू एकत्र येण्याची घाई कारण हा जन्म पुन्हा नाही” हीच खरी वेळ आहे माणूसकी जपण्याची, माणसासारख शहानपणानं वागण्याची—माझे आरोग्य ही माझी जबाबदारी ही खूणगाठ मनात बांधा. नफा — नुकसानीचे सोडून द्या. जगणं महत्वाचे आहे लक्षात घ्या हे वर्ष फक्त जगण्याचे आणि सामाजिक भान पाळण्याचे आहे हे विसरू नका. कोरोना हरेल, देश जिंकेल, हे नक्की पण आपण सर्वांनी जिंकण्यासाठी प्रयत्न करायचे आहेत.

मागे जाऊन काही बदलू शकत नाही पण आज आपण स्वच्छतेच्या दक्षतेची सुरुवात करूया सरकारी आदेशांचे पालन करूया या लढ्यात लढणाऱ्या हातास हात देता आले नाही तरी साथ देता येते.

आपल्या वर्तनातून हे लक्षात ठेवा “दिसं येतील दिसं जातील, भोग सरंल सुख येईल” यावर विश्वास ठेवा. चला सोबतीने कोरोनाशी लढा देऊया, मानवतेच्या या शत्रूला पळवून लाऊया.

आपल्या सर्वांच्या सुख दुःखात विकासात सदैव सोबत एस.टी.आर.सी. अर्थात विज्ञान व तंत्रज्ञान संसाधन केंद्र, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.

मी सुरक्षित | आपण सुरक्षित | भारत सुरक्षित

लक्षणे

कोरोना लक्षणे

- उच्च ताप
- घसा छानडणे
- श्वसन प्रणाली अडथळ

हा आजार कसा पसरतो

घोकण्या किंवा शिकण्याद्वारे | वैयक्तिक संपर्क | पृष्ठभागावरून | जलवायुमार्फत

कोरोना आजार प्रतिबंध

घरी राहणे | चेहेऱ्यावर मास्क लावणे | साधारण हात धुणे | सामाजिक जलम ठेवणे | उपचार करणे

कोरोना आजार प्रतिबंध

घरी राहणे | चेहेऱ्यावर मास्क लावणे | साधारण हात धुणे | सामाजिक जलम ठेवणे | उपचार करणे

प्रसार कसा कमी करता येईल

- कृपया बाहेर जाणे टाळा.
- बाहेरून घरी आल्यानंतर कपडे धुवायला टाकावे आणि हात स्वच्छ करावे.
- घरात स्वच्छतेचे काटेकोर पालन करावे.
- आजारी व्यक्तीची वेगळी खोली असावी तसेच एकाच व्यक्तीने त्याची काळजी घ्यावी.
- सार्वजनिक ठिकाणी धुंक्ने टाळा.
- पूर्णपणे शिजवलेलेच अन्न खावे.
- खोकतांना/ शिकतांना रुमाल अथवा टिशू पेपरचा वापर करावा.
- जर तुम्ही आजारी असाल तर घरीच थांबा. कामाला जावू नका व आरोग्य सेवा प्रदातास संपर्क साधा.
- जर तुमचे मुल आजारी असतील तर त्यांना घरीच ठेवा.
- जर तुमच्या घराच्या व्यक्ती कोरोना पाझोटिव निघाला असेल तर कामाला/ शाळेत पाठवू नका.
- जर तुम्ही वृद्ध किंवा गंभीर आरोग्याची स्थिती असलेली व्यक्ती असाल तर घरीच थांबा व इतर लोकांपासून दूर राहा.

फेस मास्कची तुलना

N95 रेस्पिराटर

- हवेतील किमान ९५% कणांना फिल्टर करतो
- सूक्ष्म कणांपासून संरक्षण
- चेहेऱ्यावर व्यवस्थित बसतो, हवा आत शिरण्याला जागा नाही
- आरोग्य सेवक आणि समुदायाच्या वापरासाठी
- पुन्हा वापरण्यायोग्य

सर्जिकल मास्क

- हवेतील किमान ८०% कणांना फिल्टर करतो
- मोठ्या कणांपासून संरक्षण
- शिंका-खोकल्यातून उडणारे तुषार रोखण्याचं काम करतो
- चेहेऱ्यावर फिटिंग सैल असते, हवा आत शिरू शकते
- आरोग्य सेवक आणि समुदायाच्या वापरासाठी
- पुन्हा वापरण्यायोग्य नसतो (३ ते ८ तास वापरावे)

कापडी मास्क

- हवेतील किमान ५०% कणांना फिल्टर करतो
- मोठ्या कणांपासून संरक्षण
- शिंका-खोकल्यातून उडणारे तुषार रोखण्याचं काम करतो
- केवळ समुदायाच्या वापरासाठी
- पुन्हा वापरण्यायोग्य

आजार होण्याचा धोका

कोरोना विषाणू सर्व वयोगटातील लोकांना संक्रमित करतो. लक्षणे ताप, खोकला व रवांस घेण्यास अडथळ असणा-यांनी वैद्यकीय उपचार घ्यावे.

लहान मुले

वृद्ध व्यक्ती (वय ६५ पेक्षा जास्त असलेले व्यक्ती)

आजारी व्यक्ती (हृदय, मधुमेह, कर्करोग, श्वसन व स्नायुहिन्यांसकधी आजारानी ग्रस्त असलेले व्यक्ती)

कोरोना आजार

- संसर्गजन्य रोग
- लस, औषध किंवा उपचार उपलब्ध नाही
- कधी-कधी लोकांना प्राण्यांचा किंवा त्यांच्या मांसाचा निकट संपर्क आल्यामुळे या विषाणुची लागण होते. जे नंतर संसर्गामुळे इतर लोकांमध्ये पसरू शकते.

वस्तूवर/पृष्ठभागावर विषाणू किती काळ टिकून राहतो?

निश्चित नाही. अभ्यासानुसार कोरोना विषाणू काही तास किंवा कित्येक दिवस पृष्ठभागावर टिकून राहू शकतात. हे परिस्थितीनुसार भिन्न असू शकते (उदा. पृष्ठभागाचा प्रकार, वातावरणाचे तापमान आणि आर्द्रता). जर आपल्याला असे वाटत असेल की एखादा पृष्ठभाग संक्रमित झाला आहे, तर विषाणू नष्ट करण्यासाठी आणि स्वतःचे व इतरांचे संरक्षण करण्यासाठी साध्या जंतुनाशकाने तो पृष्ठभाग साफ करा. आपले हात साबण आणि पाणी वापरून स्वच्छ धुवा. आपले डोळे, तोंड किंवा नाक यांस स्पर्श करणे टाळा.

या आजाराचा अधिश्चयन कालावधी किती आहे?

“अधिश्चयन कालावधी” म्हणजे विषाणूचा शरीरामध्ये प्रवेश झाल्यापासून ते आजाराची लक्षणे दिसण्या पर्यंतचा काळ. हा कालावधी आजपर्यंतच्या अभ्यासावरून साधारणपणे १ ते १४ दिवसांचा असतो, तथा सर्वसाधारणपणे ५ दिवसांचा असतो.

कोरोना विषाणू - उपाययोजना

- या आजारावर लस, औषध किंवा उपचार उपलब्ध नाही.
- संगणित कोरोना आजारी रुग्णांना भरती करण्यासाठी रुग्णालयात आवश्यक विलगीकरण व उपचार सुविधा उपलब्ध करण्यात आली आहे. याशिवाय प्रत्येक जिल्हा रुग्णालय आणि शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातही विलगीकरण कक्ष कार्यवाहित करण्यात आले आहेत. विलगीकरण कक्षासाठी खाजगी रुग्णालयांशीही समन्वय ठेवण्यात येत आहे.

विज्ञान व तंत्रज्ञान संसाधन केंद्र
महाराष्ट्र शासनाचे वैद्यकीय, सार्वजनिक व वैद्यकीय केंद्र (म.रा.)

राज्य शांती विभाग व संजय आरोग्य, कुर्डी, मुंबई, महाराष्ट्र शासन, उच्च माध्यमिक व विद्यापीठ

Annexure 5
(Photographs of the Campaign)

